

CZU 343.343

24. Trușcă A. M. Particularitățile răspunderii juridice în dreptul mediului. București: Universul Juridic, 2012. 270 p.

25. Vlaicu V. Dreptul de a fi despăgubit pentru dauna ecologică. În: *Legea și viața*, nr. 9, 2006. p. 29-31.

26. Бадалов Ш. К. Проблемы Гражданско-Правовой Ответственности за экологический вред в Республике Таттарстан. Автор. дисс. кан. юрид. наук. Душанбе, 2011. 26 p.

27. Голиченков А. К. Экологическое право России. Словарь юридических терминов. Москва: Городец, 2008. 429 с.

28. Жариков Ю. Г. О применении юридической ответственности за экологические правонарушения. În: *Журнал российского права*. № 7, 2010, с. 37-45.

29. Сагитов С. М. Восстановление прежнего имущественного положения как оптимум при определении убытков, причиненных окружающей среде. În: *Вестник экономики, права и социологии*, Казань, № 4, 2011, с. 184-187.

30. Сагитов С. М. Правовая модель универсальной методики определения вреда окружающей среде: значение и построения. În: *Ученые записки казанского университета*. Том 156, книга 4, 2014, с. 102-109

31. Bioret F., Estève R., Sturbois A. Dictionnaire de la protection de la nature. Paris: Press Universitaires de Rennes. 2009. 538 p.

INFORMAȚIA DESPRE AUTORI

Tatiana STAHI,
lector universitar la Catedra „Drept”
UASM, doctorandă, ULIM
e-mail: tstahi@mail.ru
tel. 068639991

Ala BOSCAN,
lector universitar la Catedra „Cadastru
și Geodezie” UASM, doctorandă.
e-mail: alaboscan@gmail.com
tel. 068777721

INFORMATION ABOUT AUTHORS

Tatiana STAHI,
lecturer at the „Law” chair of the
UASM, PhD student ULIM
e-mail: tstahi@mail.ru
tel. 068639991

Ala BOSCAN,
lecturer, Department of Cadastre and
Geodesy, UASM, PhD student
e-mail: alaboscan@gmail.com
tel. 068777721

DELIMITAREA VANDALISMULUI DE INFRAȚIUNEA DE HULIGANISM

Sofia PILAT,

lector universitar al Catedrei „Procedură penală și Criminalistică” a
Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, doctorandă

REZUMAT

Analiza activității organelor de drept competente la capitolul ce ține de calificarea faptelor ilicite scoate în evidență un șir de probleme și neclarități existente la calificarea faptei drept vandalism sau huliganism.

În acest scop, considerăm a fi oportun să realizăm o delimitare între aceste două infracțiuni care sunt prevăzute de unul și același capitol din partea specială a CP.

Cuvinte-cheie: vandalism, huliganism, act huliganic, ordinea publică, loc public, bun din domeniul public, obiectul infracțiunii, latura obiectivă, subiectul infracțiunii, latura subiectivă.

DELIMITATION OF VANDALISM OF HULGANISM INFRACTION

Sofia PILAT,

lecturer at the „Criminal and Criminal Procedure” Chair of the „Ștefan
cel Mare” Academy of the Republic of Moldova, PhD student

SUMMARY

The analysis of the activity of competent law bodies in the chapter on the qualification of illicit facts highlights a number of problems and uncertainties in the qualification of the act as vandalism or hooliganism.

To this end, we consider it appropriate to draw a distinction between these two offenses which are provided in one and the same chapter of the CP special part.

Keywords: vandalism, hooliganism, hooliganism, public order, public place, good in the public domain, subject of crime, objective side, subject of crime, subjective side.

Introducere. Autorul I.M. Tkacevski afirmă că termenii „huligan” și „huliganism” provin din limba engleză. În opinia autorului sus-menționat, în sec. al VIII-lea în Londra a existat așa-numitul trib „Hulli”, care se ocupa de organizarea anumitor bande specializate în săvârșirea diverselor acțiuni ilegale în stradă [10, p. 5].

De aceeași opinie cu autorul citat mai sus sunt și autorii G. Jitari și L. Ohrimovschii care, de asemenea, susțin că termenul „huligan” este de origine engleză [6, p. 5].

Metode aplicate și materiale utilizate. În vederea realizării scopului trasat, în respectivul articol științific au fost utilizate următoarele metode: metoda istorică; metoda logică (bazată pe analiza inductivă și deductivă, generali-

zare și specificare a problematicii abordate) și metoda comparativă.

În procesul elaborării articolului științific, au fost consultate următoarele materiale: Codul penal al Republicii Moldova, precum și lucrările științifice ale autorilor S. Brînză, V. Stati, M. Gherman, G. Jitari, L. Ohrimovschii, V.T. Kalmîkov, V.N. Kudreavțev, A.V. Naumov, I.M. Tkacevskii.

Rezultate obținute și discuții. Etimologic, termenul huligan provine de la numele cunoscutei familii irlandeze *Holligan*, care a locuit pe la sfârșitul sec. al XVIII-lea în Londra. Această familie a devenit vestită prin purtarea ei scandalosă și tendința de a se ocupa cu diverse activități criminale [7, p. 5].

Dacă ne referim la prevederile art. 287 CP, prin huliganism se înțeleg acțiunile intenționate care încalcă grosolan

ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită [4].

Așadar, huliganismul poate fi definit ca o încălcare intenționată a ordinii publice, exprimată printr-o lipsă de respect față de societate, săvârșită din anumite motive specifice cu caracter huliganic și pasibilă de pedeapsă corespunzătoare, în funcție de semnele specificate în legea contravențională ori penală. Huliganismul constituie o încălcare cu caracter atât imoral, cât și ilegal [1, p. 25].

Primul criteriu după care vom realiza delimitarea acestor fapte penale este *obiectul infracțiunii*.

Reieșind din faptul că ambele infracțiuni sunt puse în unul și același capitol din Codul penal – Capitolul XIII „Infracțiuni contra securității publice și a ordinii publice” –, *obiectul juridic generic* al acestora îl formează relațiile sociale din domeniul securității publice și respectiv al ordinii publice.

Obiectul juridic special ca parte integrantă a obiectului juridic generic, este același atât pentru infracțiunea de vandalism, cât și pentru cea de huliganism și îl constituie ordinea publică [5, p. 635].

De asemenea, este important să menționăm că importanța obiectului juridic special rezultă din aportul acestuia pentru calificarea corectă a faptei penale, din determinarea gravității infracțiunii comise și a gradului de pericol al acesteia.

La fel, este asemănător pentru ambele fapte penale și *obiectul juridic special principal*. Drept argument în acest sens poate servi faptul că atât vandalul prin acțiunile de pângărire a edificiilor sau a altor încăperi, nimicire a bunurilor în transportul public sau în alte locuri publice, cât și huliganul prin acțiunile sale care se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebite încalcă normele morale, etice și culturale existente într-o societate, aducând astfel prejudiciu relațiilor sociale cu privire la ordinea publică.

În ceea ce privește *obiectul juridic special secundar*, constatăm că acesta

este diferit la infracțiunea de vandalism și cea de huliganism. Astfel, în calitate de obiect juridic special secundar al infracțiunii de vandalism se prezintă totalitatea relațiilor sociale ce se referă la proprietatea publică, moralitatea și estetica publică, precum și la buna funcționare a autorităților publice, instituțiilor, organizațiilor, întreprinderilor și transportului public, iar la huliganism în calitate de obiect juridic special secundar apar relațiile sociale cu privire la integritatea corporală, sănătatea sau libertatea psihică (morală) a persoanei [3, p. 646].

În acest context, autorii V.N. Kudreațev și A.V. Naumov menționează că deosebirea vandalismului de huliganism se exprimă în aceea că în cazul vandalismului are loc nu doar încălcarea ordinii publice, ci și violarea normelor de moralitate și estetică publică [9, p. 246].

Obiectul material la rândul său, diferă la infracțiunea de vandalism față de huliganism.

În ceea ce privește infracțiunea de vandalism, obiectul material al acesteia este unul special și îl constituie edificiile sau alte încăperi, bunuri din transportul public sau din alte locuri publice, precum și bunuri care prezintă valoare istorică, culturală sau religioasă.

Obiectul material al infracțiunii de huliganism specificate la art. 287 CP îl reprezintă corpul persoanei sau bunurile mobile ori imobile, care, spre deosebire de cele enumerate la vandalism, nu se reduc numai la anumite bunuri strict enumerate în dispoziția normei juridico-penale (edificii, încăperi, bunuri din transportul public sau din alte locuri publice etc.), ci pot fi absolut diferite.

Astfel, reieșind din dispoziția art. 287 CP, deducem faptul că numai reprezentantul autorităților sau o altă persoană care curmă actele huliganice poate fi victima infracțiunii de huliganism, în cazul opunerii de rezistență violentă [2, p. 648].

Prin *reprezentant al autorității publice*, conform Hotărârii Plenului CSJ a RM „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art. 145-148 CP)”, se înțelege exponentul intereselor oricărei autorități publice centrale sau al autorităților publice locale.

Prin *altă persoană care curmă actele huliganice* se subînțelege persoana

care contracarează activ huliganismul, încercând să impună în mod silit încetarea activității infracționale sau să rețină făptuitorul, ori să realizeze alte fapte active [2, p. 649].

De aici rezultă că din categoria respectivă nu fac parte persoanele care într-o formă pasivă încearcă să curme actele huliganice, spre exemplu, apelând numai la o simplă observație făcută făptuitorului sau la o demonstrare a atitudinii de neacceptare a comportamentului huliganului.

În calitate de personalitate, persoana căreia prin infracțiune i-au fost cauzate prejudicii fizice, morale sau materiale poate avea în sfera de jurisprudență procesual-penală doar un statut de victimă sau de parte vătămată.

Bunurile mobile sau *imobile* pot apărea în calitate de obiect material al infracțiunii de huliganism, în primul rând, în cazul când acestea sunt luate ilegal și gratuit din motive huliganice, pentru a șicana victima, și nu pentru a le trece în stăpânirea definitivă a făptuitorului. În acest caz, luarea ilegală și gratuită a bunurilor străine apare ca o modalitate faptică a încălcării grosolane a ordinii publice ori ca manifestare a cinismului sau a obrăzniciei deosebite [2, p. 647].

În al doilea rând, bunurile mobile sau imobile apar în calitate de obiect material al infracțiunii specificate la art. 287 CP, atunci când ele sunt deteriorate sau distruse. Condiția esențială este ca distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor să reprezinte o manifestare a încălcării grosolane a ordinii publice ori a cinismului sau obrăzniciei deosebite [2, p. 648].

În ceea ce privește delimitarea infracțiunilor specificate la art. 288 CP și art. 287 CP după criteriul *laturii obiective*, observăm o diferență mai pronunțată dintre aceste două fapte penale, în-deosebi la capitolul ce ține de semnele obligatorii ale laturii obiective (acțiunea sau inacțiunea prejudiciabilă).

Comun pentru ambele infracțiuni este faptul că atât vandalismul, cât și huliganismul se săvârșesc numai prin acțiune – ca formă activă de manifestare a comportamentului uman, iar deosebirea dintre ele se exprimă prin modalitățile normative alternative prin care se poate realiza latura obiectivă a acestor fapte penale.

Astfel, analizând latura obiectivă a

infracțiunii de vandalism, observăm că ea se poate realiza prin intermediul a două modalități normative cu caracter alternativ, și anume:

1. pângărirea edificiilor sau a altor încăperi;

2. nimicirea bunurilor în transportul public sau în alte locuri publice.

Pentru existența infracțiunii specificate la art. 288 CP, este necesar să fie săvârșită cel puțin una dintre cele două modalități alternative enumerate anterior.

La rândul său, fapta penală prevăzută de art. 287 CP cunoaște patru modalități normative cu caracter alternativ, și anume:

1. acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor;

2. acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor;

3. acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau a altor persoane care curmă actele huliganice;

4. acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită [3, p. 684].

Se consideră huliganism însoțit de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe acele acțiuni huliganice în timpul cărora au fost aplicate lovituri, bătaii sau alte acte de violență care s-au soldat cu cauzarea intenționată sau din imprudență a vătămărilor corporale neînsemnate, ușoare sau medii, precum și cu cauzarea din imprudență a vătămărilor corporale grave sau a decesului victimei [5, p. 632].

Huliganismul însoțit de opunerea de rezistență reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice se manifestă prin intermediul acțiunilor huliganice îndreptate împotriva persoanelor ce reprezintă interesele oricărei autorități publice centrale sau ale autorităților publice locale, precum și împotriva celor care își îndeplinesc datoria obștească curmând actele huliganice.

Prin acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită se subînțeleg faptele prin care se exprimă neglijența provocatoare față de normele morale

unice (de ex.: înjosirea onoarei și demnității personalității, neobrăzare, batjocură față de bolnavi, de persoanele în etate, lipsite de sprijin etc.), precum și cele prin care se manifestă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțită, de exemplu, de insolență față de personalitate, încălcarea îndelungată și insistentă a ordinii publice, amenințarea inviolabilității personalității, distrugerea sau deteriorarea bunurilor, zădărnicierea activităților de masă, suspendarea temporară a activității normale a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor sau a transportului obștesc etc. [5, p. 633].

Din punctul de vedere al *componenței de infracțiune* la care se atribuie vandalismul și huliganismul, constatăm prezența unei asemănări dintre aceste două fapte penale. Astfel, ambele fapte se încadrează în categoria infracțiunilor ce au o *componență formală*. Drept argument în susținerea acestei poziții pot servi prevederile art. 288 CP și art. 287 CP, în dispozițiile cărora sunt enumerate acțiunile alternative cu caracter normativ, iar săvârșirea cel puțin a uneia dintre acțiunile respective duce la consumarea faptei, nefiind necesară survenirea urmărilor prejudiciabile, care chiar dacă și apar sunt luate în considerare de către instanța de judecată la stabilirea pedepsei penale făptuitorului.

Locul, timpul, metodele, mijloacele și împrejurările săvârșirii infracțiunii ca semne facultative ale laturii obiective, de asemenea, prezintă o importanță majoră pentru delimitarea vandalismului de huliganism.

În această ordine de idei, ținem să menționăm că în ceea ce privește *locul* comiterii infracțiunii, ca unul dintre semnele facultative pentru majoritatea faptelor penale, precum și infracțiunile de vandalism și respectiv huliganism, el are o mare importanță în cazul calificării acestora.

Astfel, dacă ne referim la infracțiunea de vandalism, observăm că făptuitorul, comițând fapta, tinde să atragă atenția publicului asupra rezultatului produs. În acest sens, se consideră vandalism, conform prevederilor art. 288 CP, pângărirea sau nimicirea bunurilor amplasate în locurile publice. Nu cad sub incidența dispoziției art. 288 CP acțiunile care, deși comportă un caracter amoral, sunt săvârșite asupra bunurilor ce nu fac parte din domeniul public și nici nu sunt amplasate în locurile pu-

blice, deoarece probabilitatea ca ele să fie văzute și criticate de societate este destul de mică.

Locul comiterii infracțiunii de huliganism, în opinia autorilor Sergiu Brînză și Vitalie Stati, nu prezintă întotdeauna importanță pentru calificarea faptei. Opinia respectivă este argumentată prin mai multe teze întemeiate cum ar fi faptul că nici din art. 287 CP și nici din art. 218 CP din 1961 nu se desprinde că infracțiunea de huliganism este comisă neapărat într-un loc public. La fel, autorii citați menționează că comiterea infracțiunii de huliganism într-un loc public nu este o caracteristică obligatorie a acestei infracțiuni, obligatoriu este modul public de comitere a infracțiunii de huliganism, care se poate caracteriza fie prin săvârșirea actelor huliganice în prezența unor persoane, fie rezultatul actelor huliganice devine inevitabil cunoscut și altor persoane [2, p. 684].

Într-adevăr, în cele mai frecvente cazuri, infracțiunea de huliganism este comisă în locuri publice (străzi, piețe, plaje, cafenele, restaurante, cinematografe, mijloace de transport în comun etc.). Însă această infracțiune poate fi săvârșită și în locuri care nu au un caracter public (apartamente, sedii, întreprinderi, terenuri private, mijloace de transport personal etc.).

Timpul de săvârșire a infracțiunilor specificate la art. 288 CP și art. 287 CP, spre deosebire de locul de comitere a faptelor respective, nu prezintă importanță pentru calificare. Așadar, atât infracțiunea de vandalism, cât și cea de huliganism pot fi săvârșite în orice perioadă de timp indiferent de sezon, dată calendaristică, zi din cadrul săptămânii, oră etc.

Metodele de comitere a vandalismului nu se iau în calcul în procesul de calificare a respectivei fapte. Însă pentru infracțiunea specificată la art. 287 CP, metodele de comitere a acesteia joacă un rol important în procesul de calificare a faptei.

La capitolul ce ține de *mijloacele* de comitere a infracțiunii de vandalism sau a celei de huliganism, semnalăm o deosebire în ceea ce privește importanța acestora pentru calificarea faptelor.

Astfel, pentru infracțiunea de vandalism mijloacele de comitere nu au importanță pentru calificare. Printre mijloacele special adoptate de făptuitor pentru comiterea vandalismului putem

evidenția substanțe colorante, diverse instrumente (de ex.: rangă, ciocane, unelte de decupare a metalului) care sunt utilizate pentru distrugerea obiectelor etc.

Spre deosebire de infracțiunea specificată la art. 288 CP, pentru săvârșirea infracțiunii de huliganism agravat specificată la art. 287 alin. (3) CP, este obligatoriu ca făptuitorul în procesul comiterii huliganismului să aplice sau să încerce aplicarea armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

Aplicarea sau intenția de a aplica la săvârșirea huliganismului arma de foc, cuțite, boxe sau diferite arme albe, precum și alte obiecte, inclusiv cele special adaptate pentru vătămarea integrității corporale, servește drept temei pentru calificarea infracțiunii în baza alin. (3) art. 287 CP nu numai în acele cazuri în care făptuitorul cu ajutorul lor cauzează sau intenționează să cauzeze leziuni corporale, ci și atunci când utilizarea obiectelor menționate în procesul actelor huliganice creează un pericol real pentru viața și sănătatea oamenilor [5, p. 634].

În ceea ce privește *împrejurările* de săvârșire a vandalismului sau huliganismului, ele nu prezintă, la fel ca și timpul și metodele, nici o importanță pentru calificarea acestor fapte.

Urmările prejudiciabile, privite ca totalitatea consecințelor infracționale survenite în urma comiterii faptei penale, de asemenea, nu prezintă importanță pentru calificarea infracțiunilor de vandalism și huliganism, dat fiind faptul că ambele fapte au o componență formală.

Un alt criteriu de delimitare a celor două fapte penale specificate în art. 288 CP și respectiv 287 CP este cel al *subiectului infracțiunii*.

Din punctul de vedere al subiectului infracțiunii, în dispoziția ambelor norme juridico-penale este menționat faptul că atât pentru săvârșirea infracțiunii de vandalism, cât și a celei de huliganism poate fi trasă la răspundere persoana fizică, responsabilă, care în momentul săvârșirii faptei penale, conform art. 21 alin. (1) CP, a împlinit vârsta de 16 ani (în ipoteza consemnată la art. 288 alin. (1) CP și art. 287 alin. (1) CP) și respectiv conform prevederilor art. 21 alin. (2) CP a împlinit vârsta de 14 ani (în ipoteza consemna-

tă la art. 288 alin. (2) CP și art. 287 alin. (2) și (3) CP).

Deci, atât pentru săvârșirea vandalismului soldat cu survenirea circumstanțelor agravante, cât și a huliganismului în cazul survenirii circumstanțelor agravante, vârsta minimă de tragere la răspundere penală este aceeași pentru ambele infracțiuni și este de 14 ani.

Diferența dintre infracțiunile specificate la art. 288 CP și art. 287 CP la acest capitol se limitează doar la *circumstanțele agravante*.

Astfel, pentru infracțiunea de vandalism, legiuitorul a prevăzut numai două circumstanțe agravante, și anume:

„Art. 288 alin. (2) CP – Vandalismul săvârșit:

b) de două sau mai multe persoane;

c) asupra bunurilor care au valoare istorică, culturală sau religioasă” [4].

Norma juridico-penală ce reglementează infracțiunea de huliganism, conține mai multe circumstanțe agravante enumerate în alin. (2) și (3) a art. 287 CP, și anume:

„Art. 287 alin. (2) CP – Huliganismul săvârșit:

a) de o persoană care anterior a săvârșit un act de huliganism;

b) de două sau mai multe persoane.

Art. 287 alin. (3) CP – Huliganismul agravat, adică acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), dacă au fost săvârșite cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății” [4].

Printre toate circumstanțele agravante ale ambelor fapte penale enumerate mai sus, observăm o asemănare numai la circumstanța „de două sau mai multe persoane”.

În ceea ce privește ultimul criteriu de delimitare a vandalismului de huliganism și anume *latura subiectivă* a infracțiunii, constatăm că ambele fapte se caracterizează prin *vinovăție intenționată*, și anume *intenție directă*.

Așadar, intenția directă la astfel de fapte penale se deosebește prin conștientizarea de către făptuitor a caracterului prejudiciabil al acțiunilor sale, prevederea apariției urmărilor prejudiciabile și manifestarea dorinței întru survenirea acestora.

De asemenea, pe lângă intenția di-

rectă ce caracterizează latura subiectivă a infracțiunii de vandalism și huliganism, faptei penale specificate la art. 288 CP îi este caracteristic după caz și prezența *intenției premeditate* și a celei *subite*.

Printre numeroasele *motive* care îl determină pe făptuitor să comită infracțiunea de vandalism sau huliganism se enumără și *motivul huliganic*, care se exprimă prin năzuința făptuitorului de a se manifesta ostentativ, de a-și etala desconsiderarea față de societate, față de alți oameni, față de legi și regulile conviețuirii sociale [8, p. 139].

Totodată, pe lângă existența motivului, la comiterea ambelor infracțiuni făptuitorul ar putea să urmărească și un anumit *scop*, care în funcție de specificul infracțiunii de vandalism sau huliganism este diferit pentru ambele.

Însă este de menționat că nici motivul și nici scopul infracțiunilor specificate la art. 288 CP și respectiv 287 CP nu sunt prevăzute în calitate de semn obligatoriu al laturii subiective. Prin urmare, ambele semne pot fi luate în considerare la stabilirea caracterului și gradului prejudiciabil al faptei, individualizarea pedepsei penale și nu în ultimul rând delimitarea infracțiunilor.

Concluzii

Așadar, problema delimitării componentelor de infracțiune asemănătoare comportă o importanță majoră atât pentru teorie, cât și pentru practica judiciară. Pentru efectuarea analizei juridico-penale complete a faptei, nu este suficient numai realizarea descrierii elementelor structurale ale componenței de infracțiune, ci este necesar ca infracțiunea examinată să fie delimitată de alte fapte penale similare.

Referințe bibliografice

1. Bîrgău M., Gherman M. Aspecte juridico-penale ale huliganismului. Chișinău: Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, 2004. 192 p.
2. Brînză S., Stati V. Drept penal. Partea specială. Vol. II. Chișinău: F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2011. 1324 p.
3. Brînză S., Stati V. Tratat de drept penal. Partea specială. Vol. II. Chișinău: F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2015. 1300 p.

CZU 343.23:349.6

4. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 128-129/1012 din 13.09.2002.

5. Codul penal al Republicii Moldova. Comentariu. Redactor responsabil și conducător de ediție Barbăneagră A., dr. hab. în drept, prof. univ. Chișinău: Editura Sarmis, 2009. 860 p.

6. Jitari G., Ohrimovschii L. Combaterea huliganismului – datoria tuturor. Chișinău, 1981. 57 p.

7. Калмыков В.Т. Ответственность за хулиганство по советскому законодательству. Минск: Беларусь, 1970. 152 с.

8. Пилат С. Ответственность за вандализм в зарубежном и уголовном законодательстве Республики Молдова: сравнительный анализ. În: Збірник наукових праць „Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності” (Кривий Ріг, 2007) nr. 1 (59) 2017, с. 138-145.

9. Российское уголовное право. Особенная часть/Под ред. В.Н. Кудрявцева, А.В. Наумова. Москва: Юристъ, 1997. 496 с.

10. Ткачевский Ю.М. Ответственность за хулиганство. Москва: Юридическая литература, 1983. 266 с.

INFORMAȚIA DESPRE AUTOR

Sofia PILAT,
lector universitar al Catedrei „Procedură penală și Criminalistică” a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, doctorandă
E-mail: sofia-chirita@yandex.ru
tel. 079733002

INFORMATION ABOUT AUTHOR

Sofia PILAT,
lecturer at the „Criminal and Criminal Procedure” Chair of the „Ștefan cel Mare” Academy of the Republic of Moldova, PhD student
E-mail: sofia-chirita@yandex.ru
tel. 079733002

ANALIZA LATURII OBIECTIVE A INFRAȚIUNII DE POLUAREA APEI DIN PERSPECTIVA ATRIBUIRII COMPONENTEI FORMALE

Grigore ARDELEAN,

doctor în drept, lector universitar, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI

Marcel BOȘCANEANU,

doctorand, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI

REZUMAT

În materia răspunderii de mediu se consideră că e mult mai rațional a se interveni prin măsuri față de acțiunile ce au determinat afectarea calității apei (poluare), fapt care generează un risc iminent de daune, decât pentru daunele deja cauzate, ținând cont de ireversibilitatea factorilor de mediu degradați. Acest lucru ar fi posibil doar în cazul atribuirii infraționii de poluarea apei (art.229 CP RM) - componentă formală.

Cuvinte-cheie: poluare, mediu, resurse acvatice, consecințe prejudiciabile, circumstanțe agravante, pedeapsă penală, infrațione consumată.

ANALYSIS OBJECTIVE SIDE OF THE OFFENSE OF WATER POLLUTION THE LIGHT AWARD MOLDED COMPONENT

Grigore ARDELEAN

doctor of law, university lecturer, Academy „Ștefan cel Mare” of the Republic of Moldova

Marcel BOȘCANEANU

PhD Candidate, Academy „Ștefan cel Mare” of the Republic of Moldova

SUMMARY

Responsibility environmental considers it more rational to intervene with measures to actions that caused impairment of water quality (pollution), which creates an imminent risk of damage than the damage already caused, given the irreversibility factors environment degraded. This would be possible only in case of water pollution offense of formal composition.

Keywords: pollution, environment, water resources, harmful consequences, aggravating circumstances, criminal punishment, consumed offense.

Introducere. Analizând conținutul și esența noimei de la art. 229 CP RM, în scopul identificării categoriei de componentă din care actualmente face parte, observăm că aceasta este o infrațione materială. Din această cauză, principala pretenție a noastră este determinată de faptul că considerarea infraționii de poluare a apei este strâns legată de survenirea consecințelor prejudiciabile cu caracter material, adică daune considerabile, ceea ce contravine în totalitate scopurilor și menirii răspunderii de mediu, răspundere ce pune accentul mai mult pe prevenire, decât pe responsabilizare, inclusiv cu caracter penal, aceasta con-

stituind ultima soluție.

Metode și materiale utilizate.

Pentru atingerea scopului prestabilit au fost utilizate un spectru larg de surse cu caracter didactic, dar și științific publicate de autorii în domeniu, atât din țară, cât și de peste hotare. De asemenea, la realizarea studiului de față au fost utilizate metode de cercetare, cum ar fi: *observația, deducția, metoda cantitativă, precum și cea sistemică.*

Rezultate obținute și discuții.

Deci, poluarea apei trebuie văzută din optica unei consecințe prejudiciabile distincte, iar fapta săvârșită prin acțiune sau inacțiune care a generat starea respectivă (de poluare) trebuie să